

VIKTIGASTE POLITISKA FRÅGAN – JANUARI 2024

Novus undersöker återkommande vilka politiska frågor väljarna tycker är viktigast. Undersökningen har genomförts på Novus eget initiativ. I rapporten redovisas vilka frågor som enligt det svenska folket är de tio viktigaste politiska sakfrågorna just nu.

Undersökningen är genomförd under perioden 5–9 januari 2024 i åldersgruppen 18–84 år mot ett slumpmässigt individurval av svenska folket. Undersökningen ger därför en god bild av vad svenska folket i undersökt åldersgrupp tycker i frågan. **Ett slumpmässigt urval av befolkningen innebär att vi kan ange felmarginaler och statistiskt säkerställda förändringar.** Vid osäkerhet för hur en siffra ska tolkas, var vänlig kontakta Novus. Antal intervjuer för denna undersökning är 1 016. **Frågan som ställdes var: "Vilka politiska frågor tycker du är viktigast"?**

Kommentar

Efter en jul och nyår där det verkar som att alla jag har pratat med har varit sjuka med förkylningssymtom eller något värre, inser jag till och med att av de tio personer jag har talat med direkt efter jul att fyra berättat om att de haft lunginflammation i sin närhet. Extremt mycket. Iprent var slut på apotekens websidor och man möttes av en vård som sa att man inte skall gå dit om man har förkylningssymtom utan stanna hemma och blir friska. Nu kör vi tyvärr inte coronastatus regelbundet, men visat av pandemins alla Coronaundersökningar från Novus, så gissar jag att denna jul var den värsta sjukperioden någonsin i antal sjuka. Sökte man vård så möttes man av en vård som inte hade tid med förkylningar. Jag tror detta är den del av förklaringen till varför vården sjunker i viktighet politiskt när det verkar varit så mycket sjukdom under julleddigheten. Även om det är en mindre förändring jämfört med innan jul, men jämfört med juni 2023 är det en statistiskt säkerställd nedgång med 8 procentenheter.

På andraplats har vi skola som går fram lite, och på tredjeplats "Lag och ordning" som också går fram lite. Men jämfört med sjukvården hittar man inga statistiskt säkerställda förändringar om man går tillbaka några undersökningar. Men för skolan måste man gå tillbaka till februari 2023 för att hitta en förändring, som då skedde mellan februari och juni 2023. Lag och ordning ligger konstant på drygt 50%.

Försvarsfrågan som nog var en rejäl väckarklocka i samband med folk och försvar har gått fram lite, den är nu på topp 10 plats från att ha en 12:e plats. Undersökningen genomfördes under perioden som det pratades om krig i vår närhet. Men man kunde nog tänka sig att den skulle gå upp mycket mer. Det var mycket allvar i kommunikationen och sannolikt en stor väckarklocka för de flesta medborgare. Varför är det så? Jo för att man inte gjorde det till en politisk fråga, utan en medborgarfråga som läggs på individen. Alltså försvar och politiker säger till medborgaren att göra sig beredd på krig. Det blev budskapet. I november skrev jag nedanstående och det är värt att repetera ytterligare en gång tyvärr.

Från november 2023: Undersökningen frågar om vilka POLITISKA frågor som är viktigast just nu. Men vad händer när politiken inte levererar? Energi, lag och ordning är frågor som både sittande och föregående regering inte löst. Jag har tidigare skrivit att känslan blir att regeringen mest åker med i mina analyser. Kriserna är både inhemska och kommer utifrån. Men vad kan svensk politik göra? De hålls ansvariga som i för att lösa det snabbt t.ex. den grova brottsligheten. Men tilltron att något kan göras är enligt min analys mycket låg. Lägg till det att tilltron till sjukvård och polisen är förhållandevis hög. Men förväntansbilden att du som individ skall få hjälp är låg. Allt mer träder bilden fram att svenska folket tycker att ansvariga myndigheter gör så gott dom kan, men dom arbetar inte för den enskilde medborgaren. Där får man allt mer ta hand om sig själv. Något jag började notera i flyktingkrisen. Men som sedan blivit starkare och starkare

under pandemin och efter. Som nu allt mer gör sig påmind i våra undersökningar. Det gör mig riktigt orolig. Sverige håller ihop genom ett starkt offentligt system. Där svensken är solidarisk mot sin omgivning, men förväntar sig att skatten skall gå till att ta hand om problemen i samhället via våra myndigheter. Men myndigheter och politiker lägger även det ansvaret på medborgaren så urholkas det svenska systemet sakta bit för bit.

Torbjörn Sjöström, VD Novus

Sammanfattning av resultat

I den här undersökningen förekommer fyra statistiskt säkerställda (signifikanta) förändringar jämfört med den senaste mätningen från november 2023. Dessa är fetmarkerade.

På första, andra, tredje och fjärdeplats finner vi fortsatt frågan om sjukvården (59%, -3), skola och utbildning (54%, +2) lag och ordning (53%, +3) samt invandring/integration (44%, -2). Landets ekonomi klättrar från en sjätte till femteplats (36%, -2), medan **klimatet seglar ner från en femte till sjätteplats (34%, -5)**. Vidare klättrar energipolitik från en åttonde till sjundeplats (32% [+1]), medan **äldreomsorg seglar ner från en sjunde till åttondeplats (29%, -5)**. Sist, **försvaret klättrar från en tolfte till niondeplats (27%, +5)**, medan **miljön seglar ner från en nionde till tiondeplats (24%, -4)**. Sammanfattningsvis ökar frågan om lag och ordning mest i 'viktighet', medan frågan om klimatet tappar mest.

Tabell 1: Nedan visas de topp tio viktigaste politiska frågorna enligt svenska folket. Det är möjligt att välja hur många sakpolitiska frågor man vill, så procentsatserna skall läsas tex så här: 62% av svenska folket anser att sjukvården är en av de viktigaste politiska frågorna.

jan-24 Pos.	nov-23 Pos.		jan-24	nov-23	jun-23	feb-23	nov-22	sep-22	aug-22	jul-22	maj-22	mar-22	dec-21	aug-21	sep-20	sep-19
1	1	Sjukvården	59%	62%	67%	57%	61%	60%	63%	64%	59%	60%	63%	60%	56%	57%
			(-3)													
2	2	Skola och utbildning	54%	52%	56%	44%	47%	48%	49%	51%	49%	47%	51%	43%	44%	48%
			(+2)													
3	3	Lag och ordning	53%	50%	53%	51%	51%	54%	54%	54%	55%	52%	56%	57%	55%	50%
			(+3)													
4	4	Invandring/integration	44%	46%	47%	42%	46%	47%	47%	45%	47%	45%	53%	53%	53%	51%
			(-2)													
5	6	Landets ekonomi	36%	38%	39%	37%	34%	30%	32%	30%	28%	29%	29%	26%	34%	31%
			(-2)													
6	5	Klimatet*	34%	39%	37%	31%	42%	38%	35%	32%	33%	35%	39%	43%	38%	36%
			(-5)													
7	8	Energipolitik	32%	31%	36%	43%	42%	48%	39%	34%	30%	38%	31%	23%	15%	16%
			(+1)													
8	7	Äldreomsorg	29%	34%	39%	28%	34%	26%	28%	30%	32%	33%	35%	35%	38%	35%
			(-5)													
9	12	Försvaret	27%	22%	26%	32%	25%	23%	23%	26%	30%	27%	13%	12%	14%	15%
			(+5)													
10	9	Miljön*	24%	28%	29%	27%	26%	38%	35%	32%	33%	35%	39%	43%	38%	36%
			(-4)													

Anm. **Fetmarkerade** siffror innebär att förändringarna jämfört med föregående undersökning är statistiskt säkerställt (signifikant).

* Miljö och klimat mättes tidigare som en fråga, från och med november 2022 delades frågan upp i två.

Enbart förstaval

Enbart sett till väljarnas förstaval så ligger lag och ordning (15%), skola och utbildning (12%), klimatet (11%) samt invandring/integration på en första, andra respektive delad tredjeplats. På fjärde och femteplats finner vi sjukvården (10%) och landets ekonomi (9%). Energipolitik (4%) och försvaret (4%) är på en delad sjätteplats, medan miljön (3%) och jämställdhet (3%) är på en delad sjundeplats.

Jämfört med den senaste mätningen från november 2023 har frågan om fördelningspolitiken samt pensioner fått ge vika för energipolitik (4%) och jämställdhet (3%).

Moderata sympatisörer anser att lag och ordning (30%) är den viktigaste politiska sakfrågan, följt av invandring/integration (11%) och landets ekonomi (11%). Lag och ordning anser de vara viktigare i statistiskt säkerställt högre grad än allmänheten i stort (15%). Socialdemokratiska sympatisörer anser att skola och utbildning (19%) samt sjukvården (19%) är de viktigaste politiska sakfrågorna – i säkerställt högre grad än allmänheten i stort (12% respektive 10%). Sverigedemokratiska sympatisörer anser att invandring/integration (35%) är den viktigaste frågan, följt av lag och ordning (25%) – i säkerställt högre grad än allmänheten i stort (11% respektive 15%).

Tabell 2: Visar de tio frågor som störst andel tycker är allra viktigast på totalnivå och fördelat på partisynpati.

	Totalt	M	S	SD	M+L+KD+ SD	C+S+ V+MP	Osäkra
Lag och ordning	15%	30%	7%	25%	27%	5%	14%
Skola och utbildning	12%	8%	19%	1%	4%	17%	19%
Klimatet*	11%	3%	16%	0%	1%	22%	6%
Invandring/integration	11%	11%	3%	35%	23%	3%	5%
Sjukvården	10%	8%	19%	5%	7%	15%	8%
Landets ekonomi	9%	11%	8%	7%	8%	7%	19%
Energipolitik	4%	4%	3%	7%	7%	3%	2%
Försvaret	4%	9%	2%	6%	7%	1%	4%
Miljön*	3%	1%	5%	0%	1%	5%	3%
Jämställdhet	3%	0%	2%	0%	0%	3%	1%

Anm. Grönmarkerade siffror innebär att en undergrupp uppgett ett svarsalternativ i signifikant högre grad än totalen i stort.

Rödmarkerade siffror innebär att en undergrupp uppgett ett svarsalternativ i signifikant lägre grad än totalen i stort.

* Miljö och klimat mättes tidigare som en fråga, från och med november 2022 delades frågan upp i två.

Se bifogad tabell för samtliga frågors resultat samt utveckling över tid.

För mer information kontakta:

Torbjörn Sjöström, VD Novus

E-post: torbjorn.sjostrom@novus.se

	11-nov	12-jun	13-sep	14-jun	15-apr	16-mar	17-maj	18-feb	19-jan	20-feb	21-jun	21-dec	22-jan	22-mar	22-maj	22-jun	22-jul	22-aug	22-sep	22-nov	23-feb	23-jun	23-nov	24-jan	jan-24 Pos.
Sjukvården	72%	76%	76%	74%	61%	61%	61%	68%	61%	64%	59%	63%	65%	60%	59%	60%	64%	63%	60%	61%	57%	67%	62%	59%	1
Skola och utbildning	66%	75%	71%	71%	58%	57%	54%	53%	48%	49%	48%	51%	43%	47%	49%	50%	51%	49%	48%	47%	44%	56%	52%	54%	2
Lag och ordning	45%	50%	42%	40%	30%	33%	42%	49%	48%	53%	51%	56%	56%	52%	55%	57%	54%	54%	54%	51%	51%	53%	50%	53%	3
Invandring/integration	36%	43%	43%	49%	54%	65%	53%	52%	51%	55%	50%	53%	50%	45%	47%	50%	45%	47%	47%	46%	42%	47%	46%	44%	4
Landets ekonomi	56%	61%	54%	60%	46%	42%	33%	28%	30%	30%	30%	29%	30%	29%	28%	31%	30%	32%	30%	34%	37%	39%	38%	36%	5
Klimat*	41%	45%	46%	50%	32%	32%	34%	27%	33%	34%	34%	39%	34%	35%	33%	33%	32%	35%	38%	42%	31%	37%	39%	34%	6
Energipolitik	35%	40%	33%	34%	18%	16%	15%	11%	15%	17%	18%	31%	31%	38%	30%	32%	34%	39%	48%	42%	43%	36%	31%	32%	7
Äldreomsorg	53%	62%	55%	52%	38%	38%	39%	36%	38%	39%	34%	35%	36%	33%	32%	28%	30%	28%	26%	34%	28%	39%	34%	29%	8
Försvaret	8%	12%	13%	19%	23%	20%	23%	17%	16%	14%	13%	13%	19%	27%	30%	25%	26%	23%	23%	25%	32%	26%	22%	27%	9
Miljön*	41%	45%	46%	50%	32%	32%	34%	27%	33%	34%	34%	39%	34%	35%	33%	33%	32%	35%	38%	26%	27%	29%	28%	24%	10
Sysselsättning/arbetslösheten	56%	66%	71%	67%	50%	44%	37%	28%	27%	26%	30%	30%	28%	25%	23%	25%	24%	28%	20%	21%	20%	30%	25%	21%	12
Pensioner	42%	47%	41%	37%	27%	28%	26%	28%	27%	28%	26%	30%	26%	25%	25%	24%	22%	23%	21%	21%	24%	24%	24%	21%	11
Skatter	34%	43%	35%	34%	26%	22%	21%	19%	24%	17%	20%	22%	23%	19%	24%	21%	18%	21%	16%	17%	17%	19%	20%	18%	14
Jämställdhet	26%	33%	34%	37%	22%	19%	22%	21%	18%	18%	22%	23%	15%	17%	19%	19%	19%	19%	15%	17%	17%	21%	19%	18%	13
Boende	33%	39%	34%	35%	29%	32%	24%	18%	21%	18%	14%	15%	16%	15%	16%	12%	13%	15%	13%	16%	14%	17%	13%	17%	15
Företagande/näringspolitik	29%	34%	33%	36%	25%	20%	19%	16%	16%	14%	14%	15%	11%	12%	12%	10%	12%	10%	11%	13%	11%	15%	10%	14%	16
Barnomsorg	40%	49%	41%	34%	23%	23%	18%	16%	13%	13%	13%	13%	13%	11%	11%	11%	9%	11%	7%	10%	13%	20%	15%	13%	17
Socialförsäkringarna	44%	49%	46%	38%	22%	20%	14%	19%	16%	18%	20%	16%	17%	16%	14%	15%	14%	13%	12%	15%	12%	15%	18%	12%	18
Utrikespolitik	11%	17%	12%	15%	12%	11%	8%	6%	8%	6%	6%	8%	6%	9%	10%	8%	9%	8%	6%	8%	12%	9%	12%	12%	19
Infrastrukturpolitik	9%	12%	9%	10%	6%	7%	12%	12%	12%	11%	10%	12%	14%	10%	9%	9%	9%	10%	12%	10%	12%	14%	13%	12%	20
Fördelningspolitiken	18%	22%	23%	22%	15%	11%	11%	12%	15%	13%	11%	11%	9%	10%	11%	7%	9%	9%	8%	9%	13%	12%	11%	9%	21
Djurrättsfrågor	-	-	-	-	-	-	9%	8%	8%	8%	10%	8%	9%	9%	7%	6%	7%	7%	5%	8%	8%	11%	8%	8%	22
Privatiseringar	11%	16%	19%	13%	10%	8%	5%	8%	4%	6%	10%	9%	8%	10%	8%	6%	8%	9%	9%	7%	8%	8%	8%	7%	23
Familjepolitik	22%	28%	28%	21%	13%	11%	11%	10%	8%	6%	10%	7%	8%	7%	5%	6%	4%	8%	5%	5%	6%	10%	7%	6%	25
EU/EMU	15%	19%	12%	13%	9%	11%	9%	6%	8%	7%	7%	5%	6%	6%	6%	4%	3%	4%	5%	5%	7%	6%	7%	6%	24
Integritetsfrågor	11%	14%	15%	13%	7%	7%	9%	9%	4%	5%	5%	6%	5%	4%	3%	5%	4%	3%	4%	3%	4%	7%	8%	4%	26
Regionalpolitik	10%	13%	11%	13%	5%	5%	5%	6%	4%	5%	5%	5%	3%	4%	3%	4%	3%	4%	4%	5%	3%	4%	5%	4%	27

* Miljö och klimat mättes tidigare som en fråga, från och med november 2022 delades frågan upp i två.